

Notă informativă

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la crearea Registrului garanțiilor reale mobiliare

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Prin Legea nr.173 din 25 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost introduse modificări în Legea nr. 449 din 30 iulie 2001 cu privire la gaj. Astfel, potrivit art. 7 și art. 37 din Legea cu privire la gaj, gajul bunurilor mobile fără deposedare se înregistrează într-un registru unic, numit Registrul garanțiilor reale mobiliare, care este ținut de Ministerul Justiției. Conform aceluiași art. 37, organizarea și funcționarea Registrului garanțiilor, cerințele de securitate și integritate ale acestuia, precum și modul de transmitere de către deținătorul Registrului garanțiilor a datelor despre gajurile și alte drepturi de garanție înregistrate către deținătorii altor registre precum și modul de coordonare a funcțiilor între registre sînt reglementate prin regulamentul aprobat de Guvern.

Astfel, necesitatea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la crearea Registrului garanțiilor reale mobiliare rezultă din modificările aduse Legii cu privire la gaj prin Legea nr. 173. Finalitățile urmărite prin promovarea acestui proiect sunt:

- crearea registrului garanțiilor reale mobiliare;
- elaborarea cadrului normativ necesar funcționării acestui registru;
- asigurarea suportului financiar necesar pentru crearea, dezvoltarea și funcționarea Registrului garanțiilor.

2. Principalele prevederi ale proiectului

În vederea asigurării funcționalității Legii cu privire la gaj, în contextul modificărilor operate în aceasta, se propune:

- crearea Registrului garanțiilor reale mobiliare, care va fi ținut de Ministerul Justiției prin intermediul Centrului de Informații Juridice. Registrul respectiv va încorpora Registrul deținătorilor de valori mobiliare nominative, Registrul deținătorilor de valori mobiliare ale statului, Registrul proprietății intelectuale și Registrul gajului, în partea ce ține de înregistrarea gajurilor și altor drepturi de garanție, acestea devenind parte componentă a Registrului garanțiilor reale mobiliare.

O astfel de soluție va asigura unificarea informațiilor despre gajurile existente, deși soluțiile tehnice sunt diferite. Astfel, persoana va putea solicita informația despre gajurile înscrise pînă la crearea Registrului garanțiilor, adresînd Centrului de Informații Juridice o solicitare. Centrul de Informații Juridice prin acorduri cu deținătorii bazelor de date în care se înregistra gajul pînă la crearea Registrului garanțiilor, vor stabili modul de solicitare a informațiilor din aceste baze de date. O astfel de abordare, se impune reieșind din imposibilitatea migrării informației din bazele de date vechi în noua soluție tehnică care ar fi nejustificat de costisitoare și de durată. Anume din această cauză se cere și mărirea statelor de personal ale Centrului de Informații Juridice, de la 11 la 14 unități.

- crearea platformei tehnologice pentru Registrul garanțiilor a demarat la finele anului 2014, fiind finanțată din contul mijloacelor financiare alocate Ministerului Justiției. Totodată, platforma respectivă este una complexă care trebuie dezvoltată pentru a putea fi incluse și alte garanții decît gajul. Astfel, se propune ca resursele financiare, necesare pentru dezvoltarea platformei tehnologice a Registrului garanțiilor, să fie alocate suplimentar de către Ministerul Finanțelor din bugetul de stat.

Totodată, funcționarea Registrului garanțiilor se va asigura din contul și în limitele mijloacelor alocate Centrului de Informații Juridice din bugetul de stat, precum și din contul mijloacelor speciale prevăzute de lege, cum ar fi cele obținute în urma accesării Registrului garanțiilor și furnizării informației din acesta.

- ținînd cont de faptul că modificările introduse în Legea cu privire la gaj prin Legea nr. 173 au intrat în vigoare la data de 8 noiembrie 2014, se impun și unele modificări referitor la intervalul de timp din momentul acesta și pînă la crearea unei noi soluții tehnice, adică momentul intrării în vigoare a acestui regulament. Astfel, prin efectul legii, gajurile și alte drepturi de garanție înregistrate, după data de 8 noiembrie 2014 și pînă la intrarea în vigoare a hotărîrii date, de către operatorii înregistrați

prin ordin al ministrului justiției, în bazele de date vechi, se consideră înregistrate în Registrul garanțiilor reale mobiliare.

La fel, se fac unele precizări referitoare la operațiunile ce pot fi efectuate în bazele de date vechi, și anume, avizele de executare a gajului și cele de radiere a gajului se înscriu în aceeași bază de date în care a fost înscris avizul de înregistrare a aceluiași gaj. Norma dată se impune pentru ca să asigure veridicitatea informației înscrise atât în soluția tehnică nouă cât și în bazele de date vechi.

- aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Registrului garanțiilor reale mobiliare și abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 849 din 27 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 95, art. 946) cu excepția pct. 1, prin care se menține Registrul gajului, ca parte componentă a Registrului garanțiilor.

Regulamentul de organizare și funcționare a Registrului garanțiilor reale mobiliare este structurat în 8 capitole după cum urmează:

1) Dispoziții generale, se referă la obiectul de reglementare a acestui act, scopul Registrului garanțiilor, principiile de ținere a acestui registru.

2) Accesul la Registrul garanțiilor și plata pentru înregistrarea și furnizarea informației din acesta
În vederea respectării cadrului normativ primar, și anume a Legii cu privire la gaj, accesul la Registrul garanțiilor este activ și pasiv. Accesul activ permite introducerea și vizualizarea informației în/din acest registru, iar accesul pasiv permite doar vizualizarea informației. Pot avea acces activ la Registrul garanțiilor doar operatorii autorizați, iar accesul pasiv - orice persoană.

În capitolul respectiv sunt prevăzute plățile pentru accesul activ și cel pasiv la Registrul garanțiilor, precum și autoritățile care beneficiază de accesul gratuit.

3) Operatorii

Acest capitol prevede categoriile de persoane care pot fi operatori. Asemenea împuterniciri sunt acordate limitativ reieșind din atribuțiile și rolul operatorului la păstrarea informației veridice în acest registru. La fel, pentru a exclude subiectivismul, sunt reglementate cazurile clasice de incompatibilitate la introducerea, modificarea și radierea informației în/din registrul garanțiilor. Totodată, luând în considerație aspectele tehnologice existente și interconexiunea Registrului gajului cu cel al moștenirilor, modificarea gajurilor înregistrate în baza de date veche, o pot face doar notarii care sunt și operatori autorizați. Pentru a asigura publicitate și transparență listei operatorilor autorizați, propunem ca aceasta să fie publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Ministerului Justiției.

4) Modul de ținere a Registrului garanțiilor

Ținând cont de posibilitățile tehnice existente, Registrul garanțiilor va fi ținut electronic de către Centrul de Informații Juridice, astfel încât să reflecte imediat și continuu informația introdusă. În acest sens, sunt stabilite atribuțiile Centrului de Informații Juridice, precum și regulile de ținere a acestui registru, astfel încât informația din acesta să fie veridică și ușor accesibilă.

5) Securitatea și integritatea informației din Registrul garanțiilor

Aici sunt stabilite standardele internaționale la care trebuie să corespundă soluția tehnică a Registrului garanțiilor, precum și metodele de protecție a informației conținută în acest registru.

6) Procedura de înregistrare a garanției în Registrul garanțiilor

Procedura de înregistrare a garanției în Registrul garanțiilor este reglementată în Legea cu privire la gaj și descrisă în regulamentul respectiv. Astfel, avizul de înregistrare a gajului, în orice caz este completat electronic. Dacă solicitanții înregistrării dispun de semnătură digitală, aceștia o aplică și transmit operatorului avizul cu semnăturile aplicate. În acest caz, operatorul înregistrează garanția fără să verifice identitatea solicitanților, aceasta fiind verificată la eliberarea semnăturii digitale.

În cazul în care, solicitanții nu dispun de semnătură digitală, aceștia transmit avizul de înregistrare completat operatorului fără semnătură și se prezintă la ultimul pentru verificarea identității. Operatorul scanează avizul completat în sistem, părțile aplică semnătura olograf, operatorul scanează avizul semnat și îl încarcă în sistem. Ulterior, părțile primesc confirmarea înregistrării garanției electronic sau la solicitare și pe hârtie. Este de menționat că soluția tehnică permite anexarea la avizul de înregistrare a actelor prin care a fost instituită garanția.

7) Modificarea și radierea informației din Registrul garanțiilor

Procedura de modificare a informației din Registrul garanțiilor este similară procedurii de înregistrare

și este tratată procedural ca o nouă înregistrare. Totodată, modificările în registru sunt vizibile, astfel încât este clar cine a introdus modificarea, în baza căror acte, când a fost introdusă modificarea și care este înregistrarea primară. Astfel registrul este unul complex și permite vizualizarea informației în ansamblu, fiind astfel minimalizat riscul fraudelor.

La fel, este descrisă procedura radierii garanției din registru. Deși Legea cu privire la gaj nu prevede ce trebuie să se conțină în avizul de radiere, reieșind din importanța acestei proceduri, aceste condiții sunt stabilite în Regulamentul respectiv și derivă din esența acestei proceduri și din necesitățile pe care le impune platforma electronică.

3. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul respectiv implică alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat și anume, pentru salarizarea a 3 unități de personal suplimentare pentru Centrul de Informații Juridice, care să asigure buna funcționare a acestui registru, precum și conexiunea și accesul populației la informația atât din baza de date nouă, cât și din cele în care se înregistrează gajurile până la intrarea în vigoare a actului normativ promovat. Astfel, suma anuală estimativă pentru salarizarea a două unități de personal tehnic și un funcționar public este de 92.160 lei. Menționăm că, reieșind din statutul de operator pe care îl va obține Centrul de Informații Juridice, suma respectivă parțial va fi recuperată prin achitarea taxelor de stat pentru înregistrarea garanțiilor în acest registru și furnizarea informației din acesta.

La fel, se propune să fie alocate din bugetul de stat mijloace financiare suplimentare pentru dezvoltarea acestui registru. Astfel, reieșind din termenele restrânse în care trebuie promovat acest proiect, costul estimativ și necesitățile de dezvoltare a registrului dat vor fi prezentate ulterior.

4. Impactul proiectului

Prin promovarea proiectului respectiv va fi creat Registrul garanțiilor reale mobiliare și aprobat regulamentul de organizare și funcționare a registrului respectiv. Astfel, Registrul garanțiilor reale mobiliare va fi unica sursă oficială de informație privind drepturile de garanție înregistrate asupra bunurilor mobile care, fiind un registru public, va spori credibilitatea debitorilor și siguranța creditorilor.

5. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare.

Concomitent, urmează a fi elaborate modificări la Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat în vederea excluderii incompatibilității activității notariale cu cea de operator.

La fel, urmează a fi introdusă răspunderea penală pentru deteriorarea, falsificarea, nimicirea și alte acțiuni ilegale întreprinse asupra informației ce se conține în Registrul garanțiilor.

Viceministru

Nicolae Eșanu

